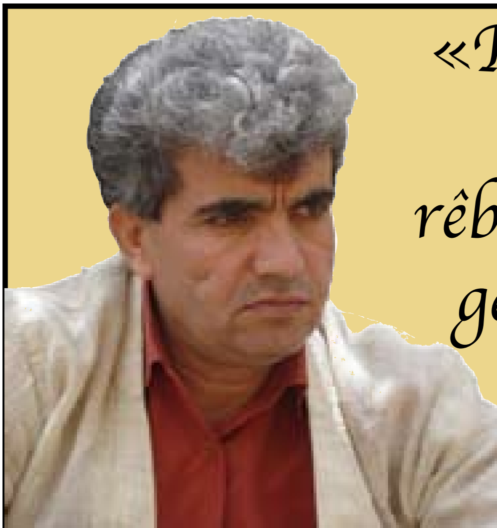
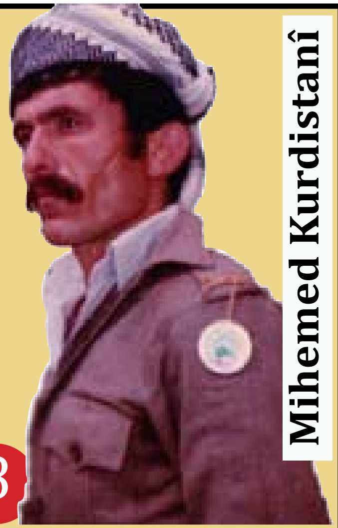

«Piştî agirbesê heya niha, rêberiya PKK'ê gellek bi hişyarî ve pêngav avêtine» ...» 2

Rostem Cehangîrî

«Gelo ma hûn kî dikujin? ji kî re sîxoriyê dikin? Gelo ma em hemû Kurd nînin?»...» 8

Mihemed Kurdistanî

Bidestveanîna mafên netewî yên gelê kurd di çarçoveya Îraneke demokratîk û federal de

AGIRÎ

Duheftînameyek Siayasî-Giştî Ye, PDK Îranê diweşîne www.kurdistanmedia.com/kurdî www.agirimedia.org Hejmar (221) 05-01-2014 Buha (500) Tûmen

Birêz Mistefa Hicrî sala nû ji Mesîhiyan pîroz kir

Bi boneya cejna sersala nû ya Zayînî ez pîrozbahiya xwe pêşkeşî hemû Mesîhiyên cîhanê bi taybetî xwîşk û birayên Mesîhî yên Kurdistana Rojhelat dikim. Hêvîdarim sala nû bo hemû aliyekê, salaeke pir ji xweşî û şadî be.

PDKÎ
Sekreterê giştî
Mistefa Hicrî

Hêrsa Behrêynê ji şerxwaziyên Îranê

Behrêynê Sipaha Pasdaran bi perwerde kirina dijberên xwe tawanbar kir

Behrêynê Sipaha Pasdaran a Îranê bi perwerdekirina çekdarên dijber ên xwe tawanbar kir. Desthilatdarên Menamê armancên rejîma Îranê ji wî karî, birêvebirina pîlanên êrîşkirinê bo ser Behrînê dane zanîn.

Osame Ofî, dadwerê giştî yê Behrînê ragehand ku “Ehmed Mehfûz Mûsewî Behrînî” pilana zincîre teqînekê darêtiye ku armanca wî, deverên sitratîjîkî, yên padişahê Behrînê bûye. Bi gotina dadwerê giştî, Ehmed Mehfûz niha li Îranê dijî.

Osame Ofî gotiye ku pênc kes ji bersûçan hatine desteserkirin û wan pênc kesan ragehandin ku çûne Îranê, heya ku di binkeyên leşkerî de dewreya leşkeriyê bibînin, û bo wê sedemê jî hindek pere wergirtine.

Berpirsiyarên Behrêynê roja Dûşemî 30’ Decemberê ragehandin ku wan paporeke Îranê girtine ku dixwastin herne nav ava Behrêyn û madeyên teqemeniyên qedexe bi wan re bûn.

Sergotar

Şehab Xalidî

Berdewamiya Nakokiya

Çend rojan berî niha ENKS û PYD li bajarê Hewlêrê li hev civiyan, da ku dawiyê bi nakokiyên di navbera xwe de bînin. Mixabin piştî çend roj civînan, ji bilî lihevkirina li ser hin xalên hevbeş, wan nekarîn li ser mijarên giring û sitratejî li hev bikin.

Li gorî zanyariyan yek ji daxwazên ENKS ew bû ku PYD helwesta xwe li hemberî rejîma Sûriyê eşkere bike, ku gelo ew digel rejîmê ne, yan li dijî rejîmê ne. Herwisa nakokiyên wan yên bingehîn li ser komîteyên Darayî, Leşkerî, û Ewlekariyê bûne.

Derbarê komîteya leşkerî de, ENKS dixwaze ku hêzeke yekgirtî ya leşkerî li Kurdistana Rojava bê avakirin, bi awayekî ku Yekîneyên Parastina Gel (YPG) û pêşmergeyên Kurdistana Rojava ên li Kurdistana Başûr hatine perwerdekirin, û herwisa hemû hêzên din ên leşekerî li Kurdistana Rojava li xwe bigire, û bi hev re navçeyên Kurdan biparêzin. Lê PYD qebûl nekiriye ku hêzeke bi vî awayî û bi naveke din li Kurdistana Rojava bihê avakirin.

Pirsa din a ku heta niha herdu encûmenan li ser wê li hev nekirine, pirsa darayî ye, û ENKS dixwaze di hemû waran de, digel Encûmena Gel ya Rojavayê Kurdistanê (EGRK) hevbeş be, lê li ser vê xala giring nekarîn bigîjne encameke dilxwaz. Herwisa li ser beşdariya di Koferansa Cenêv 2 de jî, lihevkirineke cidî û cihê hêviyê çê nebû, lê Desteya Bilind ku nûneratiya her du aliyan dike, ewê hewlê bide ku çareseriyekê bo beşdariya Kurdan bi yek daxwaz û yek dengî di Cenêv 2 de bike, bona vê ku bikarin bala mezinhêzan û welatên bi bandor bo aliyê pirsa neteweyî ya Kurdan rakêşin.

Birêz Rostem Cehangîrî Endamê Deftera Siyasî ya PDKÎ:

“Piştî sê gerên hilbijartinê ku Erdoxan li deshilatê de maye, Erdoxan êdî bûye kesekî pozbilind, û hin helwêstên siyasî girtin, niha yek ji wan deshilatdaran e ku dibêje ez bi dengê gel hatim ser kar, û ezê bi dengê gel jî desta ji karê xwe bikêşim, û dibêje ezê li gorî berjewendiyên Turkiyê gavan bavêjim”.

H: Şehab Xalidî

Pirs: Gelo ew kirîza di Turkiyê de pêwendî bi pirsa gendeliya malî ve heye, yan di rastî de armanceke siyasî li pişt van aloziyên di Turkiyê de heye?

Bersiv: Bi hizra min hekî em herne nava îtilafa navenda balên nav AKP’ê de, dibe em bêjin ki di esil de sê yan çar bask hene, baskê Erdoxan, Ebdulla Gul, Fethulla Gulen û baskê neteweperest.

Di dîroka Turkiyê de şer di navbera, Îslamî û layîkan de bû. Di 28’ê Şibatê de serdemê deshilatdariya Erbekan, tank hatne ser şeqaman, bi şêweyekê kuditayeke bêdeng kirin, serokwezîr dest ji kar berda, û dewlet hilweşiya, û dewleteke demkî anîne ser kar, û helbijartineke formalîte kirin, û Îslamî paşve vekêşiyan. Ew Erdoxane hingê girtin ku şaredarê Stembolê bû, û birne girtîgehê, ji ber ku wê demê hinek helbest li dijî dewletê xwendibûn. Piştî wê yekê bû ku Erdoxan û Ebdula Gul piştî hiloşîna partiya Erbekan ji Erbekan cuda bûn, û di sala 2002’an de em hêdî hêdî dibînin ku ew partiyeke nû bi nerîneke nermtir, rû li Rojava, wekî Îslamiyên kirawatdar, û bawerdar bi demokrasî û hilbijartinê, û alîgirê çûna bo nava bazineya Yekîtiya Ewropayê ava dikirin.

Em dikarin bêjin ku Erdoxan êdî bû yek ji wan rêberên karîzma di Turkiyê de ku karî serî li Erbekan û hem jî ji Fethulla Gulen bistîne, ku serdemekê ew bihevre bûn. Em dibînin ku MHP nikare ji sedî 14 dengan, û CHP jî nikare ji sedî 25 dengan zêdetir bi dest bixe, di demekê de ku ew partiya ji aliyê Ataturk ve hatiye avakirin. Lê AKP di destpêkê de ji sedî 35 deng anîn lê ew qas çalakî û xizmet kirin ku gellek aliyên Îslamî xwe nêzîkî AKP kirin. Em nabe ji bîr bikin ku navbirî di programa partiya xwe de, nivîsandibû ku di vî welatî de pirsa Kurdan heye, ku navê pirsa terorê li ser danîne, di vî welatî de mijarek herî mezin heye mijara kurdane ku navê wê danîne mesela Terorê, em bawer in ku ew pirs divêt pêngav bi pêngav bê çareserkirin. AKP bi vî awayî kariye ku gellek ji dengên Kurdan jî bo aliyê xwe rakêşe.

Pirs: Gelo deheq pirsa Kurd, em dibînin ku niha jî gelek caran Erdoxan dema bas ji PKK dike, bixwe dibêje dibe em dawiyê bi terorê bînin, çima?

Bersiv: Bîra me neçe ku Erdoxan di Diyarbekirê de got ku di vî welatî de pirsa Kurd heye. Dema ku wan projeya xwe anîne berbas, wan navê projeya çareseriya pirsa Kurd li ser danîn, lê li jêr zexta neteweperest û komarîxwazan de navê wê dnaîn projeya çareseriya demokratîk, lê dîsan jî her kete ber êrîşan, û navê wê piştre danî pirsa biratiyê, yanî zexta partiyên navxweyî û Kurdan li ser navbirî heye, lewra gotarên wî derheq pirsa Kurd, li Diyarbekir, cudahî heye di gel gotarên navbirî li bakûra Turkiyê û yan jî li Îzmîrê.

Pirs: Gelo em dikarin bêjin ku Erdoxan bi rastî li pey çareseriyê digere, lê eva êrîşên li ser wî ne ku nahêlin ew bilez pirsa Kurd çareser bike?

Bersiv: Ya ku li pirograma hizba xwe de bi awayekî eşkere basê kêşeya kurd dike, yekem hizb e li Turkiyê, û li dîroka Turkiyê de, ku basê wê dike ku kêşeyek bi navê kêşeya kurd heye, û hewce ye ku em çareseriyê bo bibînîn, ew çareserî bi dilê kurdan e, yan ne, girîng ew e ku çareseriya kêşeya kurd hatiye pesendkirin, û basê kêşeya kurd heye, û êdî haşa lê nakin û pejirandine, pejirandin bixwe gellek girîng e, ya herî girîng ew e ku li her çar beşên kurdistanê de, hetanî niha, tenê li Îraqê bi awayekî berçav bas ji neteweya kurd hatiye kirin, lê niha jî li Îranê, li Sûriyê û Turkiyê ji aliyê gellek deshilatdarên welatan ve neteweya kurd tê retkirin, û dibêjin ku me kêşeyek bi navê kêşeya kurd tuneye, MHP ku hizba komarîxwaz e, dibêjin ku li Turkiyê de, me tu kêşeyek bi navê kêşeya Kurd tuneye.

Pirs: Gelo hekî MHP û CHP Erdoxan tawanbar nekin bi vê ku îxanetê bi armancên Ataturk dike, wê demê wê Erdoxan bilez pirsa Kurd çareser bike?

Bersiv: Bi baweriya min Erdoxan û partiya wî dikarin ku kêşeya kurd çareser bikin, lê bi wê heza ku di dilê kurdan de ye, nabe, yanî ya ku kurd dixwazin di rastî de xweseriya kurdistanê ye, lê dewlet tenê mafê

Kulturî û aborî bo kurdan wekî, çareser dibîne, û dixwaze ku îznê bide kurdan, ku di parlemêntoya Turkiyê de, xebata xwe bikin, û bi awayekî zelal dibêje ku çiya berdin û çekê danên, desta ji şer bikêşin, û werin di nava parlemêntoya Turkiyê de, xebata xwe bidomînin, lê îmkan heye ku di nava demokrasiyê de, di nav parlemêntoyê de, gavek biçûk demek dirêj derbaz bike, di xebateke tundûtîj de, gellek gavan dikarî di demeke kêm de bavêjî, lê dema ku paşekêşiyê dikî, neçar dibî ku dest ji gelek deskevtan berdî, bi baweriya min dewlet dixwaze ku li gorî nêrînên xwe kêşeya kurd çareser bike, lê ew çareserî bal kurdan ne ew e ku kurd dixwazin, û bi baweriya min hewce ye ku kurd piştevaniyê bidin van gavên dewletê bona çareseriya pirsa kurd.

"Heya niha texa rewşenbîr û demokrat hizir dikirin ku tevgera Kurd li Turkiyê tevgerek şerxwaz û dijî Turk e, û welat ber bi parçebûnê ve dibe, lê dewamkirina vê agirbesê berheqbûna doza Kurd û bitaybetî berheqbûna PKK'ê di nava rewşenbîr û demokratên Turkiyê de da selimandin".

Derheq Erdoxan ez dixwazim bêjim ku piştî sê gerên hilbijartinê ku Erdoxan li deshilatê de maye, Erdoxan êdî bûye kesekî pozbilind, û hin helwêstên siyasî girtin, niha yek ji wan deshilatdaran e ku dibêje ez bi dengê gel hatim ser kar, û ezê bi dengê gel jî desta ji karê xwe bikêşim, û dibêje ezê li gorî berjewendiyên Turkiyê gavan bavêjim, bi du sedeman Rojavayiyan guman ji Eroxan kirin, yekem siyaseta Erodan derheq Îsraîlê, jiber ku Îsraîl bal Amerîkayê hêla sor e, û herwisa piştevaniya Erdoxan ji Filistînê, û ji Ereban, bi dilê Rojavay nebû, herweha Rojava dixwast ku Turkiyê pêgeha Îranê lawaz bie, lê piştre dîtin ya ku Îranê heya niha kiriye, Turkiye jî dixwaze di herêmê de her vê yekê bike, lewra Rojava ji AKP dilsar bû. Ya duyemîn helwêsta Erdoxan derheq kûdetaya li welatê Misrê bû. Heta niha jî Erdoxan wê kûdetayê napejirîne û li dijî wan xebatê dike, û piştevaniyeke zaf ji Îxwanelmoslimînê dike, û di mîtîngên xwe de bi eşkere berevaniyê jê dike. Em dikarin bêjin ku wî karî ku aboriya Turkiyê ber bi serxwebûnê ve bibe, ya herî giring kêşana boriyên petrola Herêma Kurdistanê bo Turkiyê û Ceyhanê bû, yanî serbarê vê ku Amerîkayê dijayetiya wê dikir, û ragehandin ku divêt perê vê petrolê here bankeke Amerîkayê de, Turkiyê ew yek jî qebûl nekir, di dawiyê de gotin bila bikeve banka Milet, yan banka xelkê Turkiyê.

Lê derheq diziyê ew dibêjin dadgeh heye, bila lêkolînê bike û biryara xwe bide, lê armanc di vir de, ne dizî ye, belkû nîşanegirtina pêvajoya çareseriyê ye, armanc ne dizgirtin e, belkû herifandina dewletê ye, dixwazin ku vê dewletê ji nav bibin, ya giring jî ew bû, ku hatin û ew dizî kirne rêçareyek bo hilweşandina dewleta wî.

Dibêjin du mehan berî niha di mêhvandariya balyozên welatên derekî de, balyozê Amerîka di Turkiyê de gotiye ku di du mehên pêşiya me de împeratoriya serdemî ya Turkiyê wê biherife, Erdoxan jî bi vê gotinê pirr nerehet bûye, û gotiye balyozê Amerîkayê em neçar nînin ku te li cem xwe xwedî bikin, û dibêjê hekî balyozên me di nava karûbarên welatê we de destêwerdan kirin, ji me re bêjin emê bixwe wî li ser kar vêde bibin.

Lê binêre baskê Gulen, ku bi sedema vê ku Gulen hem melayekî mesebî ye, û rêberekî mesebî ye, û hem jî kesekî sermayedar e, Ew sermayedarekî gellekî bi nav û deng e, ez dikarim bêjim ku sermayedarekî cîhanî ye, wî gellek xwendegeh û zanîngeh danîne, di Turkiyê û sertaserî welatên Îslamî de, di Herêma Kurdistanê de zanîngeha Îşik heye, di Turkiyê de gellek mekteb danîne, xelkekî zaf ên hejar dibe wir û perê kêm ji wan werdigre, ji wan qata hejar gellekan hiqûq xwendine , dibêjin ku ev û Erdoxan bi hevre sazan e û beşa qezayî di destê Gulen de be, lê dema ku cemaeta Gulen zanî ku roj bi roj ew serî ji wan distîne, û renge bersiva wan jî nede, û dema ku zanî ku Erdoxan nifûza xwe di nava polîs de jî zêde kiriye, êdî Gulen xwest ku pêşiyê lê bigre, û Erdoxan jî, ji derfetekê digeriya, da ku li wan bide. Ew diziya ku eşkere bû, û şûnpiyê ciwanekî Îranî jî têde eşkere bû, behsê sermayeyeke sedan milyard dolarî heye, yanî ev diziya ku dibêjnê diziya sedsalê. Diyare ku dewlet vê yekê ret dike, û dibêje diziyeke bi vî qasî nehatiye kirin û zêderewiyê dikin, û hekî diziyeke weha hatibe kirin, heya destê kurê min jî têde hebe, dibe here pêşberî dadgehê, lê we gellek nepeniyên dewletê eşkere kirin û we dane destê bîhaniyan. Lewra wî di heyameke kêm de zêdetir ji 50 serok polîsên bajarên curbicur li ser kar vêde birin, û niha gihîştiye 500 kesî. Erdoxan wekî rêberekî hatiye naskirin ku zêdetir di kirîzan de karîzmayiya xwe nîşan dide.

Bi baweriya min niha êdî ragehandina bala Gulen sist bûye, êdî propagendeya wan ya li dijî dewletê gellek kêm bûye û renge ew agirbirekê ragehînin. Ji bîra me neçe ku serdemekê CHP'yiyan propagendeyên wan digel bala Gulen yek bû, niha eva ku Gulen bixwe li Amerîkayê dirûnêt û eva ku ewan bi qewlê hikûmeta Turkiyê sirrên dewletê eşkere kirin û dane bîhaniyan, hemû bûne sedema vê ku beşek ji sermayedarên mezin jê cuda bin,û dibe em bizanin ku xelkê Turkiyê naxwaze ku ew rewşa baş ya aborî û siyasî têk biçe, bi hizra min ew kirîz wê bidawî bihêt.

Pirs:Gelo eva ku dibêjin cemaeta Gulen sirrên di warê gendeliya malî eşkere kirine û dane dest Amerîkayiyan, û wê yekê Erdoxan pirr aciz kiriye, dikare heya çi qasî rast be?

Bersiv: Wekî belge belgeyeke wisa li ber dest de nine, di dema şeran de şerên propagendeyî û rewanî dest pê dike, lê bîra me neçe ku berî hilbijartinê baskê Gulen û CHP, û MHP û bala layîkan ji xwe ditiriyan, yanî li gorî rapirsiyan AKP hêşta jî ji %50 nehatiye xwar, hekî bi cuda bûna girûpa Gulen astê dengderên AKP bigîje %40 jî, ew bêy AKP nikarin hikûmetê pêk bînin. Yanî nikarin ku Erdoxan li ser kursiyê serokwezîriyê rakin, şer li ser hilbijartinan e, îsal sê hilbijartin hene, ya şaredariyan, ya serkomariyê ku di nava xelkê de wê birêve here, û ya parlementoyê. Ew sê hilbijartin giring in, û AKP dixwaze di her sê hilbijartina de serkeve.

Pirs: Gelo yanî em dikarin bêjin ku ew êrîş pêwendiya wê bi hilbijartinê ve jî heye û ew dixwazin ku rewşê aloz bikin?

Bersiv: Çi guman têde nine, ku şerê hilbijartinê ye ku dikin, û renge di vê hilbiajrtinê de bidorînin, yan jî AKP bi dengeke zaf bête ser kar û ew dengê yekcar zêde, wan berev dîktatoriya tek hizbî bibe, û piştre jî wan berev dîktatoriya takkesî bibe, ew ji vê yekê nîgeran in ku

renge nekarin ku AKP li ser kar vêde bibin, lewra ew dixwazin ku rewşê tevlîhev bikin û ewlehiya siyasî û aborî têk bidin, û hilbijartin paş bikeve, hekî hilbijartin paş bikeve henekê ew demokrasiya Tirkiyê lekedar dibe, û îtibara partiya deshilatdar kêm dibe, yanî ew pêngavên aliyên dijber vê yekê nîşan didin.

Pirs: Bi raya we nerîna cemaetê guherîn bi ser de hatiye? Her çend dibêjin ku Gulen daxwaz li Erdoxan kiriye ku sê rewşenbîrên Kurd li ser doza KCK bigrin, lê Erdoxan bi axavtina wan nekiriye, lê li ser yek ew dixwazin aliyê Kurdan bi qazanca xwe bigrin?

Bersiv: Çavdêrekî siyasî ê Kurd dibêje ku di civînekê de, digel serokwezîrê Turkiyê, wî gotiye Erdoxan ku gelo ma we şerm nekir ku ew qas siyasetvanên Kurd li ser kolanan we girtin û destên wan kelebçe kirin, lê serokwezîr jî di bersivê de gotibû ku min jî her bi qasî we agehdarî li ser vê yekê hebû, digot ku min gotê gelo te wekî serokwezîr çi kir, got me hinek ji serok polîsan li ser kar vêde birin, di vir de negot ku dezgeha qezayî di destê min de nine, dezgeha Dadweriyê di destê girûpa Gulen de ye, şer di navbera wan du baskan de ye, û baskê Gulen xwe bi mexdûr dibîne, ew dibêje ku min ew anî ser kar, lê niha em lawaz bûne, lewra dibêje wan ku yan divêt hûn min bikne hevbeş di deshilatê de wekî yek, yan ez nahêlim ku tu li ser asfaltê rê herî.

Mesele di vir de ew e ku dewletê tu Kurdek, wek siyasetvan yan karsazekî dewletê negirt, dadgehê biryar dida û polîs jî neçar bû ku biryarê cîbicî bike, di vir de eşkere bû ku dezgeha Dadweriyê di destê cemaeta Gulen de bûye, di vir de ye ku gellek caran ew projeyên ku dewlet tîne, yanî tîne bo parlementoyê, berî hemiyan dezgeha Dadweriyê ew ret dikir.

Eşkere dibe ku ew yek astengiyek bûye li ser riya dewletê. Bala xwe bidê ku nûnerekî Ergenekonî ser bi CHP (Ergenekon rêkxiraweke terorîstî ye û di nava Kurdan de wekî dewleta kûr binav dikin), gelek cinayet kirine, renge serokwezîr yan jeneral jî kuştibin, gellek siyasetvan bê serûşûn kiribin, gellek kesên naskirî di Kurdistanê de jinav birine, ya ku dibêjnê "qetlên mechul", ew têne azadkirin bi hukmê dadgehê, lê parlemanterê BDP ku tometa li ser wan nagîje yek ji sedî ya tawanên wan, daxwazê dikin ku heman dadgeh her li gorî vê maddeyê wan BDP'yiyan jî azad bikin, lê bersiveke ret Werdigrin.

Pirs: Gelo azadkirina wan parlementeran nîşaneya wê ye ku guherînkarî li boçûn û nerîna kesên ser bi Gulen di nava Dezgeha Dadweriyê de hatiye?

Bersiv: Ne, eva vê carê biryara heyeta Dadgeha Yasaya Bingehîn bû, deshilata vê heyetê li serveyî deshilata dezgeha Dadweriyê ye, yanî parêzerên wan girtiyan hawara xwe bo dadgeha yasaya bingehîn birin, em dikarin bêjin ku şerê wan rojan di Turkiyê de bi qazanca wan parlementeran jî bû, heta azadkirina wan jî di rojea bêhnvedanê de bû, û dadweran ji riya elekteronî ve nameya azadkirina wan parlementeran îmze kirin, yanî dewlet li vir de peyamekê dide, herwisa hekî tu lê hûr bî, di wan rojan de dewletê hinek wêneyên rêzdar Ocelan jî bo yekem car piştî çend salan bilav kirin, ew wêneyê ku navbirî digel Demîrtaş û Boldan li ser maseyekê serûber rûniştine, yanî li gorî zanyariyan eva îzna wezareta Dadê ya Turkiyê li ser bilavkirina vê wêneyê hebûye, yanî bi awayekî dixwaze bêje Kurdan ku li gorî wan wêneyan, van derfetan bibîne û nas bike û bizane ku aliyê hemberî min wate yên li dijî min ew in ku naxwazin digel we bisazin, jiber ku Turkiye naxwaze ku cihgirbûna xwe ya di warê siyasî û aborî de ji dest bide, ew şerê wan yê çend salan li dijî Kurdan kembera aboriya Turkiyê şikandiye, lewra ew naxwazin ew şer dom bike, û dixwazin li pey çareseriyê bigerin, lê pêngav bi pêngav diçne pêş, û mixabin ew pêngav bi dilê Kurdan ninin, lê di rastî de giring in.

Pirs: Kekê Rostem bi raya we Kurdan di vê kirîzê de çawan kar kirin?

Bersiv: Bi raya min ew qasê ku min şopandiye, ew helwestên BDP'yan û ên Ocalan û gelek çavdêrên siyasî dibêjin ku çend meh berî niha Ocalan ragehandiye ku eva hinek alî mijûl in rewşeke aloz pêk bînin, û heya BDP jî ew axavtinên Ocalan sansor kirine û bas nekirine, eva nîşan dide ku renge Ocalan di girtîgehê de zêdetir xwendibe heya yên çiya, yanî wî baştir ew rewş şirove kiribe, lewra helwestên Qendîlê jî ên çend rojan berî niha digel îro rojê hinekî cudahî heye, yanî piştî nameya Ocelan ku ji Qnedîlê re şand û Qendîlê bersiv da, mirov dibîne ku guherîn bi ser helwêsta Qendîlê de hat, ji 17. 12. 2013 heya ku oporasyon dest pêkirin, helwesta Qewndîlê mirov dikare bêje ku gellek ferq kiriye. Yanî Kurdan helwesteke baş girtin û bo yekem car bû ku Kurdan karî ji vê kirîzê de helwesteke baş û bê alî bigrin, lê me dît ku Ehmed Turk, Kemal Borkay, Demîrtaş, di helwestên xwe de dibêjin ku divêt lêpirsîn bê kirin, yanî mesele li vir de tenê gendelî nine, belkû mesele jianvbirina rewta çareseriyê ye, em dibînin ku Li Kurdistanê de piştevaniya wê aloziyê nekirin, ew Kurdistana ku çepera herî bihêz ya meşên li ser kolanan bû, di vê kirîzê de ew bêdeng bûn, û dibe dewlet jî ji vê yekê têbigîje û Kurd jî, û bi hevre dibe bo çareseriya pirsa Kurd pêngavan hilgirin, û bi ser rikeberê xwe de zal bin'

Pirs: Gelo em dikarin bêjin ku di pêşerojê de tu partiyek nikare cihê AKP bigre bo çareseriya Pirsa Kurd,?

Bersiv: Mixabin wisa ye. Demîrtaş di konferanseke çapemeniyê de dibêje ku di navbera partiyê siyasî ên Turkiyê de, em zêdetir nêzî AKP ne, belê xirap û xiraptir heye, tu MHP, CHP, AKP, danî cem hev, yanî ew partiyên yasayî ku di parlemêntê de firaksiyonên wan hene, MHP'yî hêla jî amade ninin ku di parlemêtê de destên xwe jî bidne destê parlemanterên Kurd, û dibêjin ku ew yek îxanet e, CHP'yiyan heya niha wate ji serdemê Ataturk ve heya niha soz dane û cîbicî nekirine, heya niha tenê AKP ye ku ya gotiye, hinek kiriye, hemû nekiriye, lê hinek kiriye, min gellek caran gotiye ku hereketên AKP Kîselî ne.

Pirs: Gelo ma her vê yekê şik û guman di niyetpakiya Erdoxan de çê nekiriye?

Bersiv: Hekî tu wekî Kurd çav ji pêngavên Erdoxan û AKP bikî, û li gorî daxwazên Kurdan vê yekê binirxînî, belê rast e. Tu dibînî ku Kurdek têhniyê azadiyê ye, heya îro tiştek bi dest nexistiye, wekî wê ye ku kesek li ber mirinê be, lê tu tenê dilopeke avê berdî ser zimanê wî, ew yek nikare çareserî be. Lê hekî em di gel partiyên din wan bidin berhev, lê ew pêngavên bi coret in, ew dibêje ku ez welat berev demokrasiyeke zêdetir ve dibim, madam ku berev demokrasiyeke zêdetir ve dibe, ew yek bixwe şêweyeke şer e li dijî CHP û MHP. Heya ku şerê di navbera wan sê aliyan de hebe, wê demokrasî zêdetir peyda be, dîktatoriya tak û hizbî zehmet e ku pêk bê, lewra Kurd ji vê yekê tê gihîştine, û di navbera xirap û xiraptir de xirap hildibjêrin, Neçarin ku vî karî bikin, jiber ku tu aliyek din di qadê de nine, heke tu li fotografê binêrî, xûya dike ku çi dibêje, lewra hekî partiyek din hebe ku ji AKP'ê baştir be, û deshilatê bigire destê xwe û bo mînak rabigehîne ku ez dixwazim otonomiyê bidim Kurdan, wî çaxî Kurd dibe piştevaniyê jê bike, û destan ji AKP'ê berde, jiber ku di siyasetê de ne reş heya dawiyê reş dimîne, û ne sipî jî heya dawiyê sipî dimîne, belkî eva berjewendî ye ku dostatiyê diyar dike, ne sond û îman.

Pirs: Gelo yanî em dikarin bêjin ku di Turkiyê de, şerê çekdarî

Nerîna Lîderan

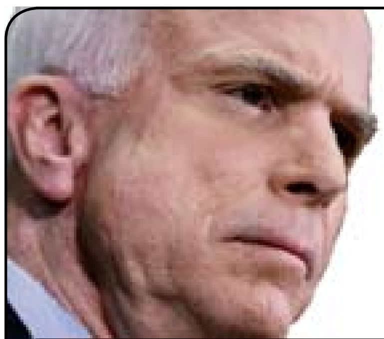
Beşîr Atalay:

"Bûyera herî giring ya sala 2013 proseya aştiyê û nebûna şer bû".

Heyder Moslihî:

"Haşimî Refsencanî tasa jehrê bi Xomênî da vexwarin".

Mekkîn:

"Îmzenekirina lihevhatina ewlekariyê di navbera Kabol-Waşintonê ducarîkirina ceribandina Îraqê ye".

bersivê nade, yanî nikare pêngava gihîştina Kurdan bi mafê xwe bilez bike?

Bersiv: Dema nameya rêzdar Ocalan ku di newroza sala derbazbûyî de hat belavkirin, ez li ser vê baweriyê bûm ku nameya han li rûyê neçariyê ve hatiye nivîsandin, û bi awayekî bêhna teslîmbûnê ji nameyê tê, lê hekî niha wê nameyê cardin bixwînî, hindek guherîn di hizirkirina mirov de derheq nameyê pêk tîne.

Em vê yekê ji bîr nekin ku serbarê vê ku rêzdar Ocelan rêberekî siyasî yê Kurd e, di rojeva siyasî ya Turkiyê de ye jî. Ew heyeta parlemantaran jî ku seredan wî diken, basa rewşa siyasî ya welat jêre dikin, û jê re dinirxînin û herweha niha ku îzna mifahwergirtin ji TV û Setelaytê jî pê hatiye dan, bi xwe dibîne û dixwîne û dinirxîne, li ser dîroka Turkiyê jî bi başî şareza ye, lewra bi başî dinirxîne, û di nameya xwe ya Newrozê de bi başî radigehîne ku serdemê şerê çekdarî derbaz bûye.

Bi baweriya min her dewleteke dagîrker bêt, û li ser mafê Kurdan diyalog û nîqaşê bike, Kurd di tu beşek Kurdistanê de vê yekê ret nakin, yek ji wan beşên Kurdistanê jî Kurdistana Bakûr e ku gellek sal e têde basê gotubêjan tê kirin, bi giştî agirbes di nava van sînaryoyan de jî heye, eva ku aliyên neteweperest û rasîst di Turkiyê de, niha hewil didin bi her awayekî be, cardin Turkiyê ber bi şer tevî Kurdan bibin. Bi baweriya min heya niha rêberiya PKK'ê gellek bi hişyarî ve pêngav avêtine û siyaset kirine, jiber ku beravajî agirbesên berê ku di heyamek kêm de dihatin şikandin, lê vê carê agirbesê sala xwe derbas kir, û niha jî her berdewam e, eva jî bi awayekî heqaniyet û rewayiya pirsa Kurd dide selimandin, di nava bîrûraya giştî ya Turkiyê de, heya niha wusa nebû, heya niha texa rewşenbîr û demokrat û Kurdan weha hizir dikirin ku tevgera Kurd li Turkiyê tevgerek şerxwaz û dijî Turk e, û welat ber bi parçebûnê ve dibe, lê dewamkirina vê agirbesê berheqbûna doza Kurd û bitaybetî berheqbûna PKK'ê di nava rewşenbîr û demokratên Turkiyê de da selimandin, lewra PKK nabe vê yekê bi kêm bibîne.

Ez vê yekê gellek bi dûr nabînim ku serkirdatiya PKK'ê, di nava Turkiyê de û di pirojeyên siyasî ên Turkiyê de beşdariyê bike, û xebata xwe bidomîne. Lê bi baweriya min di şerê ku îro rojê di nava aliyên Turkiyê de derketiye holê, gereke Kurd destêwerdan û alîgiriya eşkere neke, lê hindekê aliyê dewletê bigre, û di hember de jî poanan bide û wergire. Jiber ku bi hizra min şerê îro rojê li Turkiyê bi qazancê Kurdan e.

Pirs:Gelo heya kengê ew partiyê wekî CHP û MHP, wê wekî opozisyon bimînin, jiber ku ew xwe bi partiyên netewexwaz û peyrewê boçûnên Ataturk dizanin, ewê çawa û heya kengê taba mana AKP di deshilatê de bikin?

Bersiv: Eva girêdayî ye bi hizr û nêrîn û siyaseta wan di Turkiyê de, yan dibe xwe tevî raya giştî ya cîhanê rêk bixin, û guherînkariyan bi ser siyasetên xwe de bînin, û cardin ji nû ve rûçikek nû û serdemiyane bidin xwe, û bêne nava xelkê de, bi bêhneke fireh ve, jiber ku evan gelek caran bi rûçik û kincên curbicur xelk xapandin, lê niha xelk wan dinse.

Xûya ye ku nabe te çavnihêriya gellek tişan ji MHP'ê hebe, jiber ku eva rêbaza wan e, û nikarin ji vê rêbazê derkevin, û di dirêjahiya dîroka Turkiyê de jî, wan her bi lihevhatin û îtilafan karîne bêne ser kar, û hertim aliyê herî biçûk bûne, lewra bi giştî ew yan dibe xwe digel serdemê niha rêk bixin, û yan jî dibe xatira xwe bixwazin.

Pirs: Gelo em dikarin bêjin ku ji bo xelkê xizmetkirin giring e, yanî xelk guh nade îdeolojiya partiyan?

Bersiv: Yek ji qazancên pergala parlemantêriyê ew e ku dewlet û sîstem di xizmeta xelkê de ne, bi vê wateyê ku dewlet û sîstem û partî, bi qasekê kar bikin ku cardin xelk wan hilbijêre, ne weke Îranê ku xelk di xizmet sîstemê de be, lewra niha em dibe vê yekê baş binirxînin ku niha di Turkiyê de, raste demokrasî di asta welatên Rojavayî de nine, lê bi nêrîna netewa Turk ne Kurd, heya niha baş bûye, sîstema parlemantarî hebûye, û deshilat hatiye guherîn, lê bi rêyekê de çûye ku nehêlane serkevtî be, bo mînak di sala 60'î de, Menderes hewlek da, lê ew hat kuştin, di sala 80'î de cardin pê diçû ku karekî weha bikin, lê kûdeta hat kirin, û serkomar û serokwezî hatne zîndanîkirin, di dawiyên dehika 80 û despêka dehika 90'î de, Ozal dixwest ku karek weha bike, lê Ozal jî hate kuştin û heya niha jî piştî 20 salan xeta sor e, ka gelo wê bê eşkerekirin ku Ozal çawa hatiye kuştin, yan ne, îro rojê jî li ser Erdoxan e, lewra bi baweriya min ferq û cudahiya di navbera Erdoxan û Menderis û Demîrel û Ecewîd û Ozal, di vir de ye ku ew lawaztir bûn.

Pirs: Em dikarin bêjin Ozal wê demê lawaz bû?

Bersiv: Belê, Ozal lawaz bû. Yanî wê demekê dest pêkir ku partiya wî lawaz dibû, û bi tenê nedikarî dehsilatê bidestve bigre, wî divêt bi hevalbendiya bi partiyeke din re deshilat bidestve bigirtiba, Turkiyeya wê demê jî, û erteşa wê demê jî bihêz bû, lewra gellek bi rehetî Ozal di holê rakirin.

Lê wan Îslamiyan bawerî bi Rojavayiyan nekirin û gellek bi hûrî ve çûne pêş, û pêngav bi pêngav astengiyên li ser riya xwe rakirin, lewra hem rikeberên xwe ji holê rakirin, û hem jî şiyan ku xizmeta xelkê xwe bikin, xelkê Turkiyê 80 sal bû ku partiyên din ceribandibûn lewra herçend pêngavên AKP hêdî hêdî jî bûn, lê xelkê ew qebûl kirin, û dengê xwe dan ewan.

Derwazeya vê avahiya di xîm de kavil, li ser koka xwe ya berê dizivire

Adil Muradî

Dewleta Îranê her tim binpêkarê mafê mirovan û mafê kêmaniyên neteweyî û mesebî di vî welat de bûye. Eva di demekê de ye ku neteweyên Îranî xîmê nasnameya Îranî, û bingeha pêkanîna çanda Îranî ne. Hebûna neteweyan û qewmên curbicur di her welatekî de nîşaneya derfetan e.

Lewma dibe ew derfet bêne nasîn û daxwazên wan ên bi heq û rewa bê bersiv nemînin, û îmkanat û çavkanî û dahat bi awayekî wekhev di navbera neteweyan de bêne parvekirin.

Baskirina ji mafê neteweyan û kêmaniyên olî û mesebî, ji qewlên dema hilbijartinê ên Rûhanî bûn, ku wî qewl dabû ku hekî bibe serkomar, pêregihîştina bi kêşe û bi daxwazên neteweyan, û kêmaniyên olî û mesebî bike, û posta "moawinetê imûrê eqwam we mezahib" (posta cihgiriyê bo karûbarên eqwaman û kêmaniyan) ava bike, lê niha tenê alîkarek taybetî di vî warî de destnîşan kiriye ku ew alîkar jî Elî Yonisî ye ku pêştir di postên emniyetî de kar kiriye.

Rûhanî di kelekela xebatên bo hilbijartinê de, hertim li ser daxwazên neteweyan pêdagirî dikir, û di daxuyaniya hejmara sê ya xwe de ku bi awayekî taybetî li derbarê neteweyan û kêmaniyên mesebî de hatibû nivîsîn, di deh bendan de, programa xwe de di vî warî de ragehandibû.

Daxuyaniya hejmara sê, bi van hevokên balkêş û xapînok dest pê kiribû: " Welatê me yê ezîz, Îran, bostaneke pirr ji gulav e ku ji herêm, ziman, dîn û mesebên curbicur pêk hatiye".

Herwisa di benda çarê de jî hatibû ku: "Xwendina bi zimanê dayîkê (Kurdî, Erebî, Azerî û ...hwd) di dibistanan de, û di zanîngehan de, li gorî benda 15'ê ya yasaya bingehîn wê bê cîbicîkirin".

Belê Rûhanî bi eşkere ragehandibû ku ji hemû ziman û meseban, dikarin di birêveberiyên giştî ên welat de beşdar bin, û tu kes nabe bi sedema qewmiyet (netewe) yan mesebê xwe, derfetan ji dest bide. Lê bi kiryar me dît ku Rûhanî di pêkanîna kabîneyê de soz û qewlên xwe cîbicî nekirin, û tu nûçeyek ji hebûna kesên ser bi neteweyên jêr sitemê û kêmaniyên curbicur, di nava postên giring ên hikûmetê de nebûn.

Helbet wan bo vê mijarê jî, xwestin ku xelkê bixapînin û ragehandin ku, kabîne tenê Heyeta Wezîran nine. Lê dîsan jî wan postên ji Heyeta Wezîran xwartir jî nedane neteweyên zulmlêkirî.

Her di vê biyavê de, Elî Yonisî ragehandiye ku sernekevtina wan di warê danîna kesên ser bi kêmaniyên qewmî (netweyî) û mesebî, di hinek postên giring ên hikûmetî de, nayê vê wateyê ku dewlet naxwaze kareke bi vî rengî di pêşerojê de bike, lê bi berçavgirtina kar û kiryarên dewleta Rûhanî, di heyama derbazbûyî de, em dikarin gotinên Yonisî jî wekî soz û qewlê li ser coxînê bi xelkê bihesibînin.

Di encamê de bi baldan bi naweroka mesebî û îdeolojî, û dîroka tejî ji ferq û cudahî ya rejîmê, û niha jî bi baldana bi kiryarên dewleta Rûhanî di warê danîna wezîran, û hilbijartina parêzgaran de, û bêpariya bi kiryar ya neteweyên li jêr sitemê ji postên birêvebriyê, di warên aborî û siyasî de, û dijberiya herî tund di navbera dana qewlan û kiryarên serkomar, û wezîrê navxwe, û destyarê tayabet ê serkomar di warê karûbarên neteweyan de, dibe bê famkirin ku ew marê xweş xet û xal yê Komara Îslamiya Îranê, her çar salan carekê çermê xwe diguhere, lê naweroka wê her ew e, û derwazeya vê avahiya di xîm de kavil, li ser heman koka xwe ya berê dizivire, lewra kes ji bîr nake ku Rûhanî tenê bo parastina rejîmê hatiye.

Piştî vê ku kongireya çaremîn ya YXDKÎ bidawî hat, me bi hewce zanî ku li derheq şêweya birêveçûna vê kongireyê û pirojeyên YXDKÎ bo piştî kongireya çaremîn bi sekreterê YXDKÎ birêz Keyhan Yosifî re hevpeyvînekê pêk bînin, ku deqa vê hevpeyvînê bi vî awayî ye:

H: Hîwa Mîrzayî

Pirs: Birêz Kêyhan Yûsifî Kerema xwe hinek li ser şêwaz û çawaniya pêkanîna kongireya Yekîtiya Xwendekarên Demokrat ên Kurdistana Îranê ji me re bas bikin?

Bersiv: Li gorî bername û peyrewa navxweyî ya Yekîtiya Xwendekarên Demokrat ên Kurdistana Îranê (YXDKÎ), ew rêkxirawa her du salan carekê dibe kongireya xwe birêve bibe, bo vê armancê jî, di komîteyên cuda cuda ên vê rêkxirawê de çend mehan amadekarî bo girtina konferans û karûbarên pêwendîdar bi kongireyê tê kirin.

Nûnerên beşdarbûyî di kongireyê de, di konferansan de têne hilbijartin, û di kongireyê de jî dest bi behs û gengeşeya li ser mijarên diyarîkirî ên kongireyê dikin ku ji aliyê Lêjneya Birêveberî û li gorî pêrewa navxweyî hatine amadekirin.

Bi baldan bi rewşa xwendekarî ya navxweyî a Îranê, gelo bi raya te girtina kongireyê dikare çi watayek hebe?

Bersiv: Ya yekemîn peyama kongireyê û bawermendiya bi demokrasiyê ye. Jiber ku hilbijartin û girtina kongireyê bo her rêkxirawekê bas ji bawermendiya bi demokrasiyê û demokratîkbûna vê rêkxirawê dike.

Lewra kongire dikare wateya demokrasîxwaziyê bo xwendekarên navxwe yê Îranê ku li jêr tepeseriya dîktatoriyê de ne, hebe, û herwisa bi berçavgirtina diruşma kongireyê wate "Yekbûna gotara bizava xwendekarî ya Kurd" peyama bihevre xebatkirin li jêr sîvana gotareke hevbeş û neteweyî de, dide çalakên xwendekarî ên navxweyî, ku pêdagirî li ser vê rastiyê dike ku remza serkevtina me di yekbûn û yekdengiyê de ye.

Gelo hûn rewşa xwendekarên Kurd di Îranê de çawan dinirxînin?

Bersiv: Xwendekarên Kurd jî wekî xwendekarên din ên Îranê li jêr zulma deshilatê de ne, û bêguman di rewşeke baş de nînin. Hem di warê perwerdehî û xwendinê, û hem jî di warê çalakiyên xwendekarî û mafên xwe de.

Hatina Rûhanî digel propagendeya vekirîbûna rewşa siyasî, û bi taybetî rewşa zanîngehê, û çalakiyên xwendekarî hevdem bû, lê rastî ew e ku vekirîbûna rewşa siyasî û civakî, di çarçoveya sîstema Komara Îslamî de, tişteke zehmet e, û bê guman hatina Rûhanî jî nikare xwendekaran xatircem bike bo desteberbûna mafên wan.

Pirs: Gelo YXDKÎ şiya ye ku di warê rêkxistinî ve, li Îran û Kurdistanê rola xwe bilîze?

Bersiv: Belê bi berpirsayetî ve ez dikarim bêjim ku şiya ye, lê em û hevalên xwe, di kongireyê de, em li ser vê baweriyê bûn ku YXDKÎ xwediyê pitansiyel û şiyaneke gellek zêdetir e bona vê ku bikare rêkxistinên xwe berfirehtir bike, lewra yek ji rasipardeyên Kongireyê ew bû ku ji bo gihîştina bi armancên xwe yên xwendekarî, giringiyeke zêdetir bi karûbarên navxweyî ên Kurdistan û Îranê bide.

YXDKÎ di derbazbûyî û heya niha jî, yek ji erkên xwe ên herî serekî, birêkxistinkirina xwendekarên Kurd dizane, û bê guman felsefeya YXDKÎ jî birêkxistinkirina çalakiyên xwendekaran li derveyî welat bûye.

Pirs: Program û pilana bihêt ya xwendekaran bo rêkxistin û karê rêkxiraweyî di Kurdistanê de wê çawa be?

Bersiv: Di rastî de baskirina ji program û pilanan bo rêkxirawekê ku ji aliyê deshilatê ve bi nafermî tê nasîn, û bawermendî bi deshilata zal nine, û rê çareyê bi nebûna deshilata niha di civakê de dizane, nikare di ragehandinê de bi awyaê eşkere bas lê bike, û bi tayetî di karûbarên rêkxistinî de, tewaya hewldanên me ew e ku li gorî çawaniya karûbarên xwe, û li gorî naweroka tevgera xwendekarî em çalakiyên xwe di biyavê hişyarkirina civaka Kurdistanê û geşandina koltorî, û gotara neteweyî zêdetir ji caran bikin.

Pêwendiyên xwe digel rêkxiraw û çalakên xwendekarî ên neteweyên bindest ên din ên Îranê, ku em bihevre xwediyê jiyaneke hevbeş in, zêdetir bikin, û em hewlê bidin ku hevpêwendiyeke qahîm bi wan re pêk bînin, û bi hevre em pêngavên xwe bikne yek, bo gihîştina bi armancên xwe.

“Hêviya min ev e ku partiya min ser bikeve, û ez bi serbilindî ve cardin vegerim ber deriyê wan malbatan ku xortên wan di refên PDK Îranê de, û di pêxema armancên gelê Kurd de hatine şehîdkirin, û bêjme wan ku ez ew kes im ku wefadar mame bi rêbaza xwe û xwîna şehîdan”.

H: Rehîm Gerguli

Mihemed Bendat naskirî bi Mihemed Kurdistanî, kurê Resûl, sala 1346’an(1967) li gundê Kone Lacan a ser bi bajarê Pîranşarê hatiye dinê.

Mihemed Kurdistanî jî weke tewahiya zarokên din ên Kurdistanê di temenê 7 saliyê de diçe xwendingehê, lê mixabin bi sedema nebûna îmkanat û arîşeyên jiyanê tenê dikare sala yekemîn a qonaxa despêkî a xwendinê bixwîne, lê di xwendingeha şoreşê di dema pêşmergatiyê de, dikare ku qonaxa despêkî a xwendinê bi serkevtin ve bi dawî bîne.

Mihemed Kurdistanî derheq nasyariya xwe bi PDK Îranê re weha diaxive: “ Sala 1358’an(1979), ez tevî bavê xwe çûm û me di mîtînga Mihabadê de beşdarî kir, li wir bo cara yekemîn min PDK Îranê û Dr. Qasimlo nas kir. Herweha wî çaxî binkeya Yekîtiya Lawên Demokrat a Kurdistan Îranê li gundê me bû, û weke serşane têde endam bûm, û min erkên rêkxirawê cîbicî dikirin”.

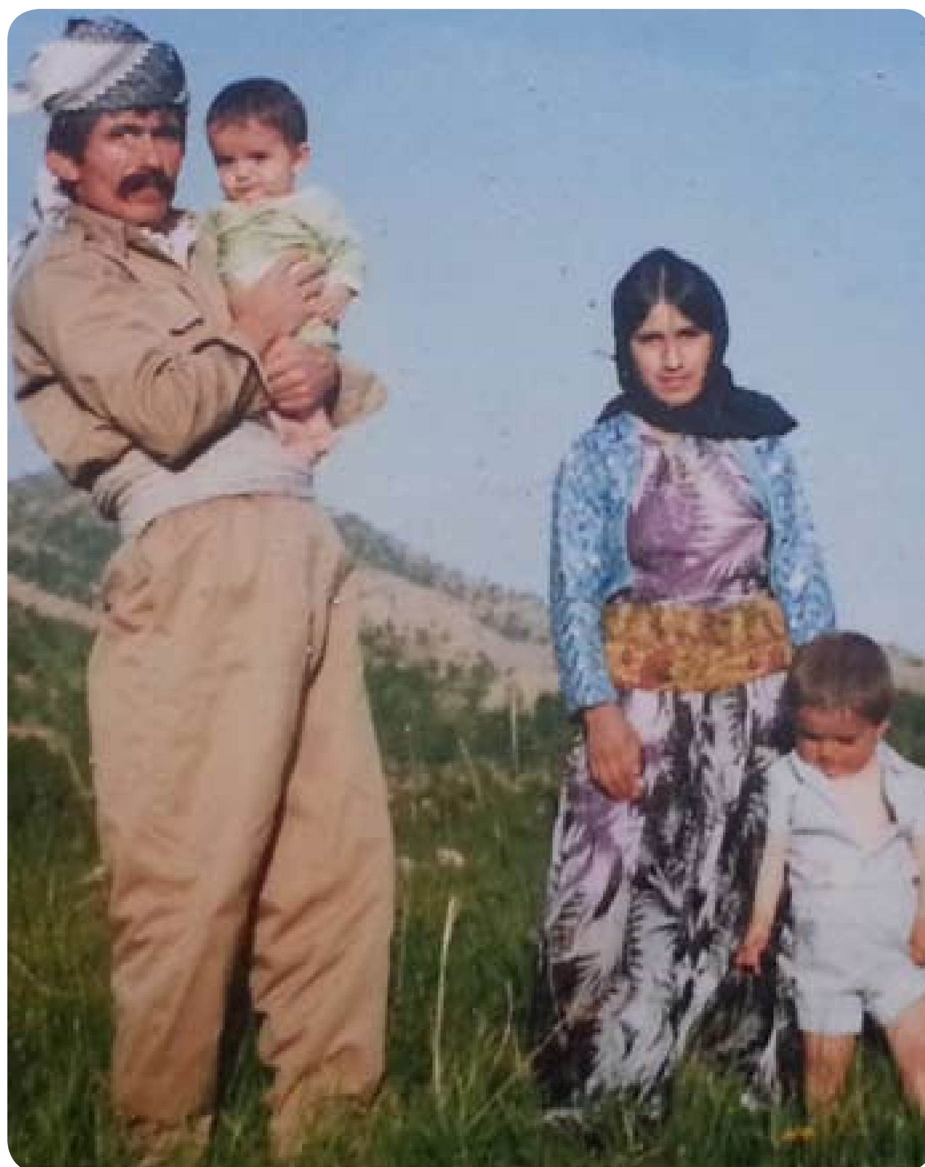
Mihemed Kurdistanî tevlîbûna xwe bi PDK Îranê re weha tîne ziman: “Dema ku komîte şaristan li Gundê Kewperê bû, bi awayek fermî ez çûme wir, û ez bûm pêşmerge û heya niha jî li ser bîr û beweriyên xwe pêdagir im. Di heyamê pêşmergatiya xwe de, çar caran hatime birîndarkirin, cara yekemîn li ser rêya di navbera Serdeşt û Pîranşarê de, cara duyemîn li Sonê, cara sêyemîn di dema bombebaran kirina baregehên PDK Îranê li Sînemokê û cara çeremîn jî li “Xirê Kakênê” ku dikeve navbera gundê Kewper û Bêkosanê de, ez hatime birîndarkirin”.

Kurdistanî rojên herî xweş û ne xweş ên jiyana xwe weha tîne ziman: “Du rojên xweş di jiyana min de hene ku tu caran ji bîra min naçin, yekemîn ew roj bû ku bo cara yekemîn min Dr. Qasimlo ji nêzîk ve dît, û roja duyemîn ew roj bû ku ez bûme pêşmerge û niha jî 34 sal bi ser wê rojê de derbas dibe û niha jî şanaziyê bi derbazbûyiya xwe dikim, û li hember netewa xwe de xwedî vîjdaneke rihet im. Di hember de rojên nexweş di jiyana pêşmergatiya min de zaf in, lê roja herî ne xweş, ew roj bû ku nûçeya şehîdketina Dr. Qasimlo dane min ”.

Mihemed Kurdistanî derheq jiyana xwe ya hevpar dibêje: “ Sala 1365’(1986)an dema ku baregehên me li gundê Genedar a ser bi bajarê Pîranşarê bûn, peywendiya dildarî di navbera min û So’da Reşîdî de çê bû, min xwazbîniya So’dayê kir, lê bavê wê razî nebû bi zewicîna min bi wê re, lewra min So’da revand, û berhema jiyana me jî 4 kur û keçek e”.

Mihemed Kurdistan dibêje: “Hêviya min ev e ku partiya min ser bikeve, û ez bi serbilindî ve cardin vegerim ber deriyê wan malbatan ku xortên wan di refên PDK Îranê de û di pêxema armancên gelê Kurd de hatine şehîdkirin, û bêjme wan ku ez ew kes im ku wefadar mame bi rêbaza xwe û xwîna şehîdan”.

Mihemed Kurdistan rû li xelkê Kurdistanê dike û bi vê gotinê hevpeyvîna xwe bi dawî tîne: “ Ez sipasiya xelkê Pîranşarê bi giştî û bitaybetî xelkê deverên Berî Mêrgan û Berî Nelênê dikim ku hertim pişt û penaya pêşmerge bûn, û herweha daxwazê ji wan kesan dikim ku pişt ji netewa xwe kirine, cardin vegerin ser rêya rast, gelo ma hûn kî dikujin? ji kî re sîxoriyê (ajantiyê) dikin? Gelo ma em hemû Kurd nînin?”.

Birêz Mihemed Kurdistanî û malbata wî

Zêdebûna nifûsê, şêweya nû ya apartaydê

Selam Îsmaîlpûr

Di van rojan de behsa hewcehiya zêdebûna nifûsa Îranê bûye yek ji behsên giştî û berçav di axavtina siyasetdarêj û deshilatdarên Komara Îslamiya Îranê de, û sedemên cur bi cur ji bo vê hewcehiyê di ragehandinan de, û di propagendeyên wan de tê ber bas, wekî pîrbûna nifûsa Îranê û metersiyên çavkanîgirtî ji wê, û kêmbûna nifûsa berhemhîner û zêdebûna nifûsa pîr û serbar (ku berhema wan bo welat nîne) îşare bikin.

Lê di rastî de tirsa rejîmê ji guherîna pêkhateya heşîmetî, bi qazanca peyrewên kêmaniyên mesebî, û neteweyî ye. Di vî warî de gotineke Birjiniskî sitratejîstê naskirî yê Amerîkayî balkêş e, ku dibêje: “Ji hizirkirin derbarê êrîşên bilez li ser Îranê xwe biparêzin, jiber ku, dem, û serjimêriyên nifûsî, û guherîna nivşan ne di berjewendiya rejîmê de ye”.

Hekî em vê nerînê li rex boçûnên curbicur ên kesayetiyên mesebî û siyasî ên rejîmê danên, em dikarin, ji sedemên tirsa deshilatdarên rejîma Îranê, ji berdewamiya zêdebûna nifûsê, û berevajiya wê di nawenda Îranê fam bikin.

Renge yekemîn car ku tirsa ji zêdebûna nifûsê, xwe eşkere kir, wê demê bû ku hinek girteyên Vîdyoyî ji Hucetulîslam Mêhdî Danişmend bilav bûn, ku navbirî di vê girteya vîdyoyî de bêhurmetiyeke zaf bi pêrewên mesebê Sunnî kir, û got ku zêdebûna nifûsê di nava Suniyan de, metirsiyeke micid e li ser mesebê Şîe, û dibe li hemberî vê yekê de em bisekinin.

Li gorî pîverên zanistî hekî rêjeya za û zê ya giştî, kêmtir ji 2.1 be, wê nifûs hêdî-hêdî kêm be. Heya vir, serjimêrî tu sedemeke berçav bo tirsa ji guherîna pêkhateya nifûsa Îranê di nava berpirsyarên rejîmê de nîşan nade. Em di demekê de dikarin ji sedema rastîn ên vê tirsê fam bikin ku wan serjimêriyan digel serjimêriya zêdebûna nifûsê di herêmên derdorê, û di nava mesebên curbicur û herwisa di nava neteweyên din jî bidne berhev.

Di vî warî de malpera Şîeyan ya “Online”, ji zimanê Dr. Elewî mamostayê zanîngeha Meşhedê nivîsandiye ku: “Nirxa geşekirina nifûsê li hinek herêmêm Sunîakincî ji sedî 7 e, lê di herêmêm Şîeakincî de di navbera %1 ta %1.3 e. Hinek gund hene ku di rabihurî de, %65 ji wê Şîeyan û %35 Sunnî bûn, lê îroroje %86 ji Suniyan pêk tê”.

Wî herwisa koçberbûna Sunniyan bo bajarên Şîeakincî wekî Gurgan, Reşt, meşhed, Bîrcend, Kirman û ...hwd, wekî sedema guherîna pêkhateya nifûsê û metirsîdar bi nav kiriye.

Wî mamostayê zanîngehê herwisa mînakek li ser bajarê Meşhedê raxistiye berçavan, û dibêje: “Xwendegeha paşnawendî ya keçan ya vî bajarî %80 ji Şîeyan, û %20 ji Suniyan pêk tê, û xwendegeha destpêkê ya wê %80 Sunî, û %20 ji Şîeyan pêk tê”.

Wî ew cudahiya encama peyrewiya Şîeyan ji siyasetên pêşîn ên dewletê di warê kontrolkirina za û zêyan, û propagendeya melayên Sunî, û piştevaniya welatên wekî Erebistana Seûdî ji Suniyên Îranê, bo zêdekirina nifûsê rageandine. Yek ji bikarhînerên vê malperê bi awayekî eşkere bas ji zêdebûna nifûsa Kurdan di bajarên ser bi parêzgeha Urmiyê de dikin.

Lê axavtinên Ayetullah Mekarim Şîrazî ji merceên herî xwedî nifûz ên hikûmetî di roja 25’ê Rezberê ya 1392 (17.10.2012) di kongireya navneteweyî ya Îmam Secad di vî warî de zêdetir ji yên din balkêş e. Wî bi eşkerekirina nîgeraniya ji zêdebûna nifûsa Suniyan di Îranê de got: “Niha di derdora Meşhedê de, em dibînin ku Sunî di mijûlî kirîna erd û avahiyan ji Şîeyan in, da ku rêjeya nifûsa xwe zêde bikin”.

Ew yek tê vê wateyê ku siyaseta wekheviyê di warê peyrewiya hemû netewe û meseban ji deshilatê, di Îranê de, piştî çend dehikan hewildan û bernamerêjî, û înkar û serkutê, bê encam maye, û gotarên cuda ji gotara deshilatê, niha êdî bûye kêşeyeke micid li ser riya wan, bi awayekî ku berpirsyarên hikûmetî jî, bi eşkereyî bas ji hewcehiya birêvebirin û cîbicîkirina siyasetîn di warê nifûsê de, bo rikeberiya digel wan dikin.

Hunermendê ciwan ê bajarê Urmiyê Riza Mistefazade koça dawiyê kir

Hunermendê genc û stranbêjê naskirî yê Urmiyê Riza Mistefazade di bûyerek trafîkê de jiyana xwe ji dest da.

Li gorî zanyariyan ew çend caran bi sedema gotina stranên welatparêzî, ji aliyê hêzên rêjîma îslamî ya Îranê ve hatibû girtin, û herî dawî jî çûyîna wî bo derveyî welat hatibû qedexekirin.

Hunermendê dengxweş û genc ê Kurdistana Îranê, Riza Mistefazade, roja 03.01.2014'an li bajarê Urmiyê, dema ku ji şahiyekê vedigeriya, di encama bûyereke trafîkê de jiyana xwe ji dest da.

Riza Mistefazade sala 1980'î li gundeke bajarê Selmasê ser bi Kurdistana Îranê ji dayîk bibû, û di temenê 15 saliyê de dest bi karê hunerî kiribû.

Pirtûka Mihemed Uzun bi Farsî tê wergêrandin

Pirtûka nivîskar û romannûvîsê navdar ê Kurd Mihemed Uzun bi Farisî jî tê wergêrandin.

Weşanxaneya Kurdistan li bajarê Sine li Kurdistana Rojhelat, di demeka nêzîk de, berhema nivîskarê Kurd Mihemed Uzun a bi navê Bîra Qederê bi Farisî diweşîne. Pirtûka Bîra Qederê ji aliyê rêzdar Aras Osmaniyan xelkê bajarê Urmiyê ji Kurmancî ve werdigerîne ser zimanê Farisî.

Hêjayî gotinê ye ku Mihemed Uzun romannivîsê kurd bû ku gelek berhemên wî bi zimanê kurdî, Turkî û Swêdî jî hatine belavkirin.

Jiyana Mûsa Enter dibe fîlm

Fîlma jiyana rewşenbîrê Kurd Mûsa Enter ê ku di sala 1992'an de li Amedê hat kuştin, tê amadekirin.

Fîlm li Mêrdîn, Nuseybîn, Akarsu û gundê Mûsa Enter wate li Zîvîngeyê piştî xebata çar salan hat amadekirin. Di fîlmê de jiyana Mûsa Enter, 10 kes zindî kirin.

Di fîlmê de zarokên Mûsa Enter; Enter Enter, Rahşan Enter û Dîcle Enter jî rola xwe lîstin. Tê plankirin ku fîlm payîzê bikeve vîzyonê.

Gotinên Pêşînan

A: Çiya Mazî

Ava bîran bi tevdîran:

Ava bîra zû diqede an hindik e, divê bi tevdîr bê bikaranîn.Herwiha her tiştê hindik jî divê bi tevdîr û hindik hindik bi qasî ku pêwist be bê bikaranîn.

Ava cemidî ji kaniya qut nabe:

Tiştê pak tim ji kaniya xwe derdikeve dû re xera dibe an gemarî dibe an di serî de her tişt ne gemarî ye dûre gemarî dibe. Tiştên xweş û xwerû di jêderkê de ye.

Ava xurt serevraz diçit:

Ava xurt tu astengiya li pêşiya xwe nahêle, ji ber ku bi hêz e û herderê tije dike û dihere. Girseyên bi hêz û pir jî çi astengiyên ku derdikevin pêşberî wan, nikare bi wê girseyê.Lewre girse bi yek be û pir be çi derkeve pêş diheciqîne û dihere.

Ava xwestî naçe serî :

Wekî ava ku xwediyê wê hebe an hinekan xwestibe naçe serî . Tiştên ku hinekî bixwaze û mirov lê bi xwedî derkeve an yê hinekî din be û mirov lê xwedî derkeve nabe yê mirov.

Ava zelal tê de xuya ye xem û xeyal:

Tiştê zelal û paqij her tim xweş tê fêmkirin,bûyer û tişt zelal dibe mirov ji xeyalên xwe li gor wê yekê dirêsin. Ji xwe dema ku bêyer pêşiya wê ne diyar û xuyayî be kes nizane rast bifikire.Ji bo mirov rast bifikire û rast tevbigere divê mirov li benda zelalbûna wê bûyerê bisekine.

Şaristana Çerdawil

A: Îdrîs Sitwet

Şaristana Çerdawil yek ji şaristanên parêzgeha Îlamê a kurdistana Rojhilatê ye, û nawenda vê şaristanê jî bajarê Serabilê ye, ku li bakûrê Îlamê hilketiye û şaristana han di sala 1360'an (1981) de, ji şaristana Îlamê cuda bûye.

Di sala 1391'an (2012) bexşa Sîrwan ji şaristana Çerdawil cuda bû, û bû şaristana Sîrwan û niha şaristana Çerdawil ji bakûr tevî parêzgeha Kirmanşanê, ji başûr tevî şaristana Sîraw, ji rojhelat tevî parêzgeha Loristanê, ji rojava tevî şaristana Eywanê hevsînor e, û ji 4 bexşan pêk tê wekî: Bexşa Merkezî, Şebab, Bîcnewend, Hîlan, û heşt dêhistan jî hene û xelkê vê deverê kurd in, û bi zimanê kurdî û bi devoka Lekî û Kelhorî dipeyvin.

Li gor serjimêriya sala 1385'an (2006), heşîmeta şaristana Çerdawil 73.937 kes bûye.

Şaristana Çerdawil li qerax başûrê zincîre çiyayên Zagros hilketiye û şaristanek xweş e, û av û hewayekî pir xweş û hênik heye, û cihekî gelek xweş bo geryanê ye, û piraniya çiyayên wê jî bi dar û bar in, wekî darên Belût, Badamên kîwî, "Wen", "Kîkm", "Ercen" û "Gon". Cihê gotinê ye ku rêya Hemîl û Îlamê, ji vê deverê re derbaz dibe, û tê çavrêkirin ku di pêşerojê de pêşkevtinên baştir bi xwe ve bibîne.

Hin cihên wê çiya, û hin jî deşt in, û axa vê deverê, axeke baş û pirbereket e, û piraniya akinciyên vê deverê bi cotkarî û terşdariyê (heywandarî) mijûl in, û aveke zaf jî heye bo cotkariyê.

Şaristana Çerdawil şaristaneke kevn e, û hebûna şûnwarên kevn di vê deverê de, vê rastiyê diselimînin. Şûnwarên kevn ên serdemê Sasaniyan nîşan didin ku devera han di berê de, cihê şaristaniyeta mirovahiyê bûye, û niha jî şûnwarên vê deverê bûye sedem ku şaristana han di warê dîrokî de, şaristaneke giring be. Li gorî zanyariyan 160 şûnwarên şaristaniyeta mirovahiyê di bexşa Hîlan de hene. Ji hinek şûnwarên giring yên vê şaristanê em dikarin îşarê bi şûnwarên wekî: Kelha Gomgom, bajarê kevnar yê Mêhrgan Qiziq, kelh û agirdana kevnar ya Sam, kelha Walî, pira kevnar ya Kirodît, tepika kevnar ya Çixa, goristana dîrokî ya Kolkol, îmamzadeya Pîr Hemze, şikevta Tilism, şikevta Şah Efdalan, bajarê kevnar yê Serabkelan û ...hwd bikin.

AGIRî

Navnîşana derveyî welat: AFKB.P. 102- 75623 ParisCEDEX 13 –FRANCE E - Mail: Agiri2003@gmail.com Tel: (+)9647503640792

Li sala 2013'an, 108 rojnamevanan canê xwe ji dest dane

Yekîtiya Navnetewî ya Rojnamevanan ragehand ku di sala 2013'an de, 108 rojnamevanan di cîhanê de, canê xwe ji dest dane, û Sûriye, Îraq û Pakistan jî wekî welatên herî metirsîdar bo karê rojnamevaniyê hatine diyarîkirin.

Yekîtiya Navneteweyî ya Rojnamevanan eşkere kir ku 15 rojnamevan bi sedema tundûtîjiyên di sûriyê de, hatine kuştin, ku zêdetirîn kuştina rojnamevanan di Sûriyê de bûye, û piştî Sûriyê, navê Îraq, Pakistan, û Fîlîpînê tê, ku wekî welatên herî metirsîdar bo rojnamevanan hatine diyarîkirin.

Li gorî vê raporê, qasa kuştina rojnamevanan di sala 2013'an de, li gorî sala 2012'an, %10 kêm kiriye.

Binkeya sereke ya Yekîtiya Navnetewî ya Rojnamevanan li bajarê Biroksêla de ye, û 600 hezar rojnamevan û 134 welatên cîhanê têde endam in.

Serbazekî Îraqê hêşta jî nizane ku şerê Îran û Îraqê bidawî bûye

Serbazekî Îraqî piştî derbazbûna 25 salan bi ser şerê Îran û Îraqê de, hêşta jî di nava darên başûra Besre de mijûlî danîna boseyê bo dijminê xwe ye, û jêve ye ku hêşta jî şerê Îran û Îraqê berdewam e.

Navbirî ku navê wî Şehab Ehmed e, di sala 1957 de ji dayîk bûye, û dema xwe li devera Faw li başûrê Besre de karê cotkariyê kiriye, lê piştre ji aliyê rejîma Sedam ve bi zorî weke serbazek birine bereya şerê 8 sale di navbera Îraq û Îranê de, ku di encama teqîneké de, tûşî şoka mêjî bûye, û nikare bi awayekî asayî hizir bike.

Ew serbazê kevn yê Îraqî, ji wê demê ve ku mêjiyê wî derbe dîtiye, vedizane ku hêj şer her dom dike, û di nava darên devera xwe de, herdem li hewla bosedanîn û şerkirinê de ye.

